

og til adskilligt Andet, men jeg har desuagtet den Formening, at det vilde være godt, om baade Jurister og Mathematikere gennem hele Skolen kunde høre Noget, der kunde danne, varme og oplyse dem, og jeg vedkjender mig, at jeg tror, at Religionen kan det. Jeg veed vel, at man ikke bliver religiøs paa Skolerne, men jeg tror, at ethvert Menneffe er religiøst, og at han derfor vil have godt af at faa disse hestrygte Strenge anslaaede. Man siger, at dette skal Hjemmet gjøre, men det er netop Hjemmet, som disse unge Menneffer mangle, thi de rives jo allerede tidligt bort fra Hjemmet, og derfor tror jeg, at de bør have Religion i Skolerne. Jeg mener naturligvis ikke, at de skulle overlæses dermed, og jeg skulde f. Ex. ikke have Noget imod at forandre 2 Timer ugentlig til 1 Time, naar de saa gennem hele Skolen kunde faa dette Varmende, Dannende og Mindende, om jeg saa maa udtrykke mig; thi til at gjøre denne Gjerning tror jeg netop, at Religionen er særlig skiftet. De skulle ikke have det som et Overlæsesfag, men som Noget, der kan være godt til Afvevling i deres Studier, og som kan kaste en Slags Glands over disse. I saa Henseende er jeg altsaa uenig baade med Flertallet og med Mindretallet, der begge mene, at Religionen snarest muligt bør udelukkes af Skolerne, saavel som med det ærede Medlem for Skanderborg Amts 1ste Valgkreds, der mente, at man ikke derved gif vidt nok, idet han mente, at dette Sag strax burde udelukkes. — Hvad jeg tillægger den allerstørste Vægt, er, at Skolen indskrænkes til 4 Klasser, og dersom den høitærede Minister og det ærede Mindretal havde kunnet gaa ind derpaa, vilde det ialtfald have været overordentlig vanskeligt for mig at modsætte mig Lovforslaget. Jeg veed vel, at andre ærede Medlemmer mene, at Vægten ligger paa Forslaget under Nr. 1, og dette tillægger selvfølgelig ogsaa jeg megen Betydning, men Hovedvægten lægger jeg dog paa denne Indskrænkning i Klassernes Antal, og jeg gjør dette saameget mere, som hverken Ministerens eller Mindretallets Forslag udelukker Oldnordisk fra Skolerne. Den høitærede Minister mente jo endog, at disse Forslag foraa vidt gif videre end Flertallets, som Old-

nordisk var medoptaget baade i den mathematisk og i den klassiske Skole, medens Flertallet ikke gif saa vidt; men heri tror jeg dog, at den høitærede Minister tog feil, thi ser jeg ret, udtales det netop i Forslaget under Nr. 15, at det Maal, hvortil man bør søge at føre den mathematisk-naturvidenskabelige Skole, er at Eleven kan faa saamegen Kundskab i Oldnordisk og Svensk, at han „kan oplæse og oversætte et Stykke i en oldnordisk Elementarvog samt en hvilken som helst svensk prosaisk Bog, der ikke frembyder særegne Vanskeligheder“. Heri ligger aabenbart, at ogsaa den mathematisk-naturvidenskabelige Skole skal have Kjendskab til Oldnordisk, og jeg skjønner ikke rettere, end at der i saa Henseende ingen Forskel er, idet det Oldnordiske, som man vil unde den mathematisk Skole, i Grunden bliver det samme baade fra Flertallets og fra Mindretallets Side. Naar som sagt den høitærede Minister og det ærede Flertal vilde være gaaede til disse 4 Klasser, tror jeg, der vilde have været Udsigt til, at Lovforslaget var gaaet igjennem her i Thinget, og jeg skal sige, hvorfor jeg tillægger denne Indskrænkning den allerstørste Betydning. Jeg gjør det for de Enkeltes Skyld, for Lærlingernes Skyld. Det er allerede omtalt i Betænkningen, og jeg udtalte det ligeledes ved 1ste Behandling, at det, der overhovedet gjorde, at vore Embedsmænd stode Befolkningen saa fjernt, var, at de aldrig havde levet i et Familiekiv, idet de bleve sendte til Skolen fra deres tiende Aar; men dette vil ikke blive Tilfældet, naar de først komme i Skolen ved det fjortende Aar. Jeg anser det ogsaa for et stort Gode, at de fra det tiende til det fjortende Aar komme til at leve sammen med dem, der gaa ud i praktiske Livsstillinger; thi i denne Tid kunne mange Benstabsbaand blive stiftede, som fiden ville holde sig gennem hele Livet. Der er et gammelt Ordspog, som siger: „Hvad man i Ungdommen nemmer, man i Alderdommen sjeldent glemmer“, og jeg tror, at det Samliv, hvori de herved ville komme til at leve med Folket, vil faa Indflydelse for deres hele Liv, saaledes at den Kløft, som nu adskiller Embedsstanden og Befolkningen, fordi de have en fuldstændig forskjellig Sdefreds, og fordi deres